

[Hartling.]

sagt være gensidig mulighed for overgang. Ikke blot ad bagdøre, for det hjælper ikke på de klasser, der ikke fører videre. Men fra enhver klasse i den obligatoriske folkeskole må der være åben adgang opefter. Enhver elev, der går ud af 7. klasse, som vi har tvunget ham til at gå i, må have ret til at komme i en realafdeling. Ikke enhver kan det, men enhver må have retten. Selve den klasse, han har gået i, må ikke afskære ham derfra. Gør den det, så er denne klasse dermed blevet en klasse, der er uønsket, en klasse, man ikke vælger, en klasse, man sorteres ind i.

De 4. og 5. klasser, vi nu har, er jo ingen kede af, skønt det selvfølgelig er meget varieret, hvad den enkelte elev får ud af undervisningen. De 6. og 7. klasser, der kaldes fri mellem, er mange kede af, fordi det dermed er markeret, at man ikke kom med i de klasser, der har mål og perspektiv. Derfor er det for mange forældre blevet næsten livet om at gøre at få deres barn i eksamensmellemskole.

I det øjeblik vi kan sige om alle 6. og 7. klasser, at de har åben videreadgang, forøges vore muligheder for at fordele børnene rigtigt og for at skabe gode 6.- og 7.-klasser, som forældrene kan være glade for at sende børnene til. Der er ingen skam ved ikke at uddanne sig til en eller anden eksamen. Det er jo frivilligt, det må man selv om. Der er ingen skam ved at gå ud af skolen, når man er 14 år, når man ellers går ud af samme skole som alle andre børn. Men det føles af mange forældre som en skam, at deres barn anbringes i en særlig slags skole, i nogle særlige klasser, lad dem så have et nok så værdifuldt indhold, hvis det dermed tilkendegives, at man blev sorteret fra, og fm-klasserne bliver jo kun gode, hvis børnene er glade for at gå der, og hvis forældrene er glade for at sende dem dertil.

Med alt dette vil jeg sige, at det, som man ad lovens vej kan gøre for fri mellem, er at lovfæste, at der er vej videre frem. Efter mit syn skal alle normale børn gå i hovedskolen. De vil ikke lære lige meget, de kan ikke kapere lige meget, men i de 7 år, vi tvinger dem til at gå i skole, skal de alle gå i hovedskolen, måske delt i forskellige klasser, det har jeg intet imod, men vi vil ikke have

indrettet en særskole for nogle, som i 11 års alderen stemples som jævnt begavede. Man gør intet for fri mellem, siges det; jo, man har gjort det eneste, man kan gøre i en skolelov, og alt det andet, som nævnes af gode og prisværdige ting, bliver jo ikke hindret af den ny lov. Der er lige så vel mulighed nu for gennemførelse af disse ting, ja, bedre mener jeg, end under den gamle lov. De gode og prisværdige ting, som nævnes, kan ikke påbydes ved lov.

Der bliver bragt mange misforståelser til torvs: nu har man igen svigtet fri mellem, hedder det, for man har ikke bevilget penge til den. Man må undre sig over at høre, at folk, der skulle vide bedre, siger således. Selvfølgelig betyder det meget for undervisningen, at der er rigelige og gode materialer, gode lokaler o. s. v. Men det er jo ikke skolelovens opgave at sørge herfor; må jeg ikke minde om folkeskolelovens § 1, hvor der står: „Folkeskolen er den kommunale skole . . .“.

Hvem hindrer kommunerne i at bevilge penge til undervisningsmateriel? Tænker man sig, at vi skulle bygge særlige statsfrimellemskoler, eller at folketinget skulle pålægge kommunerne at bruge en fastsat sum hvert år på 6. og 7. klasse? Den kritik lyder så flot: nu vedtager folketinget en skolelov, men de derinde glemmer at bevilge penge til den. Man skulle ikke tro, at kyndige folk kunne sige således. Folkeskolens udgifter bevilges af kommunerne; men lad os blot håbe, at den debat, vi nu har ført i årevis om fri mellem, kunne få det gode resultat, at de lokale skolemyndigheder, som er de bevilgende skolemyndigheder, virkelig vil gøre deres, også med hensyn til pengene, til, at denne hovedskole bliver så god og velindrettet som muligt for alle klasser, og dér har de lokale myndigheder nogle steder en ikke helt god samvittighed.

Lad mig endnu til dette afsnit føje, at bestemmelse om 8. og 9. klasse for mig at se betegner et virkeligt plus. Adgangen til en frivillig 8. klasse bliver betydelig lettere. Der bliver mulighed for at give de elever, der går ud af 8. eller 9. klasse, et afgangsbrev med og en mulighed for at lade dem, der har gennemført disse klasser ordentligt, få lettelse i den påfølgende faglige uddannelse. Vil kommunerne anvende